REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

150 GODINA HRVATSKE STATISTIKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Statistika komunalnog otpada za 2024.

Organizacijska jedinica: Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije

Priredila: Đurđica Požgaj

prosinac 2025.

0. Osnovne informacije

- Svrha i predmet istraživanja

  Prikupljanje podataka o komunalnom otpadu provodi se radi praćenja realizacije nacionalnih ciljeva i ciljeva Europske unije vezanih za oporabu recikliranjem i pripremom za ponovnu uporabu komunalnog otpada, uz njegovo odlaganje. Ciljeve je potrebno postići radi doprinosa kružnom gospodarstvu Europske unije.

- Izvještajno razdoblje

  Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

  Sporazum o stručnoj, znanstvenoj i poslovnoj suradnji sklopljen 2012. između Državnog zavoda za statistiku i Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije (tada Agencija za zaštitu okoliša). Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije nastalo je izdvajanjem iz Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, koje je pravni sljednik Ministarstva zaštite okoliša i energetike. Ministarstvu zaštite okoliša i energetike 2018. je pripojena Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, koja je pravni sljednik Agencije za zaštitu okoliša.

  Nadalje, u skladu sa Zakonom o gospodarenju otpadom (NN, br. 84/21. i 142/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije nadležno je tijelo za provedbu Uredbe (EZ) br. 2150/2002 Europskog parlamenta i vijeća od 25. studenoga 2002. o statističkim podacima o otpadu (SL L 332, 9. 12. 2002.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije (EU) br. 849/2010. od 27. rujna 2010. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2150/2002 Europskog parlamenta i Vijeća o statističkim podacima o otpadu (SL L 253, 27. 9. 2010.).

- Sustav klasifikacija

  Klasifikacija vrsta otpada i klasifikacija vrsta postupaka obrade otpada R (oporaba) i D (zbrinjavanje) koje se primjenjuju u hrvatskom sustavu prikupljanja podataka o otpadu usklađene su s Europskim katalogom otpada[1] i popisom postupaka R/D propisanim Direktivom 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22. 11. 2008.) kako je posljednji put izmijenjena Direktivom (EU) 2018/851 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2008/98/EZ o otpadu (SL L 150, 14. 6. 2018.).

- Statistički pojmovi i definicije

  Statistički pojmovi i definicije koji se primjenjuju za izradu statistike o komunalnom otpadu u skladu su s pojmovima i definicijama propisanima EU-ovim propisima i smjernicama, koji su preneseni i u nacionalno zakonodavstvo Republike Hrvatske.

  U nastavku se navode neki od primijenjenih statističkih pojmova i definicija.

  - Komunalni otpad:

  a) miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad iz kućanstava, uključujući papir i karton, staklo, metal, plastiku, biootpad, drvo, tekstil, ambalažu, otpadnu električnu i elektroničku opremu, otpadne baterije i akumulatore te glomazni otpad, uključujući madrace i namještaj

  b) miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad iz drugih izvora, ako je taj otpad prema naravi i sastavu sličan otpadu iz kućanstava.

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A02000D0532-20231206

Miješani komunalni otpad ne uključuje otpad iz proizvodnje, poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i akvakulture, septičkih jama i kanalizacije te uređaja za obradu otpadnih voda, uključujući kanalizacijski mulj, otpadna vozila i građevni otpad, pri čemu se ne dovodi u pitanje raspodjela odgovornosti za gospodarenje otpadom između javnih i privatnih subjekata.

- Oporaba otpada svaki je postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada za korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za te svrhe ili otpad koji se priprema kako bi ispunio te svrhe, u postrojenju ili u širemu gospodarskom smislu.
- Recikliranje je svaki postupak oporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada za energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za nasipavanje.
- Zbrinjavanje otpada svaki je postupak koji nije oporaba otpada, uključujući postupak koji kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije.

- Statistička jedinica

  Statističke jedinice:

  • sve aktivne ovlaštene tvrtke / obrti – davatelji javne usluge

  • sve aktivne ovlaštene tvrtke / obrti – reciklažna dvorišta i trgovci otpada na malo

  • sve aktivne ovlaštene tvrtke / obrti koji obavljaju djelatnost sakupljanja i/ili obrade komunalnog otpada

  • sve aktivne ovlaštene tvrtke / obrti koji se bave prekograničnim prijevozom otpada.

- Statistička populacija

  Statistička je populacija cjelokupno stanovništvo Republike Hrvatske i uslužni sektor (NKD 2007., područja G – U, bez razreda 46.77).

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije (cjelokupna statistika komunalnog otpada), Ministarstvo turizma i sporta (podaci o komunalnom otpadu iz turizma), Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (cjelokupna statistika komunalnog otpada), upravni županijski odjeli nadležni za zaštitu okoliša (cjelokupna statistika komunalnog otpada), općine i gradovi (podaci za naplatu poticajne naknade) i dr.

1.1.1. Potrebe korisnika

Statistikom komunalnog otpada koriste se različite institucije i tijela javne uprave za potrebe praćenja provedbe politika, planiranja novih mjera te ostvarivanja zakonskih obveza. U nastavku se navode glavni korisnici i njihovi razlozi korištenja.

- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije – koristi se cjelokupnom statistikom komunalnog otpada za praćenje provedbe postojećih politika gospodarenja otpadom te za izradu i donošenje novih politika i strateških dokumenata.
- Ministarstvo turizma i sporta – koristi se podacima o komunalnom otpadu iz turističkog sektora radi planiranja i razvoja politika koje pridonose održivom turizmu.
- Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost – koristi se podacima za praćenje učinkovitosti sustava gospodarenja otpadom i planiranje projekata unaprjeđenja u tom području.

- Upravni županijski odjeli nadležni za zaštitu okoliša – koriste se podacima za izradu planskih i strateških dokumenata na regionalnoj razini.
- Općine i gradovi – koriste se podacima radi planiranja sustava gospodarenja komunalnim otpadom na lokalnoj razini.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015. i 2022., a posljednje je provedeno potkraj 2024. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku – Istraživanja o zadovoljstvu korisnika.

1.2. Potpunost

Statistika komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj obuhvaća podatke o vrstama, količinama i načinu gospodarenja komunalnim otpadom. Prikupljanje i obrada podataka provodi se u Informacijskom sustavu gospodarenja otpadom, koji vodi Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, u skladu s europskim, međunarodnim i nacionalnim zakonodavstvom.

Prema posljednjim dostupnim podacima za 2024., u Hrvatskoj se svake godine generira približno 1,9 milijuna tona komunalnog otpada, pri čemu se udio odvojeno sakupljenoga i recikliranoga komunalnog otpada kontinuirano povećava. Posljedično tomu evidentira se i postupno smanjivanje udjela odloženoga komunalnog otpada.

Potpunost i točnost podataka ključni su za praćenje napretka prema ciljevima kružnoga gospodarstva i održivog razvoja.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Ciljana populacija potpuno je obuhvaćena istraživanjem.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Nije primjenjivo.

2.2.4. Pogreška neodgovora

S obzirom na to da se za izradu statistike komunalnog otpada koriste administrativni izvori podataka, sva polja u anketnim obrascima obvezatna su za popunjavanje. Stoga nema mogućnosti pojave pitanja na koja nije odgovoreno.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.7. Pogreška obrade

Prikupljanje podataka (obveznici prijave podataka, rokovi, sadržaj, način dostave podataka, odgovornost za verifikaciju podataka i dr.) propisano je Zakonom o gospodarenju otpadom (NN, br. 84/21. i 142/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i Pravilnikom o registru onečišćavanja okoliša (NN, br. 3/22.). Metoda obrade prikupljenih podataka propisana je EU-ovim provedbenim odlukama i Eurostatovim metodološkim smjernicama. Te smjernice i propisi primjenjuju se potpuno pravilno i nema utvrđenih pogrešaka.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku, na poveznici Opća revizijska politika DZS-a, korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama.

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizije podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Objava podataka organizirana je u skladu s Godišnjim provedbenim planom.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj se ne izračunava.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pokazatelj se ne izračunava.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Objava podataka u skladu je s Programom publiciranja i Kalendarom objavljivanja Državnog zavoda za statistiku.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja − dostava i objavljivanje

Pokazatelj se ne izračunava.

4. Pristupačnost i jasnoća

Statističko izvješće objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije https://isgo-portal.mingor.hr/hr/poslovi-nositelja-statistika-otpada. Također je dostupno na upite pristigle telefonom, elektroničkom poštom i pismima ili na IT korisničku podršku.

4.1. Priopćenja

Izvješće o komunalnom otpadu za 2024.

https://isgo-portal.mingor.hr/hr/obavijesti

4.2. Mrežna baza podataka

Nije primjenjivo.

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti pod kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe, Zakonom o pravu na pristup informacijama, Zakonom o zaštiti okoliša i Zakonom o gospodarenju otpadom.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Metodologija pripreme statistike komunalnog otpada opisana je u tekstu objavljenoga nacionalnog izvješća. Usklađena je s EU-ovom metodologijom objavljenom na stranicama Eurostata – https://ec.europa.eu/eurostat/web/waste/methodology#Municipal%20waste i zahtjevima EU-ovih provedbenih odluka.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Asimetrija toka zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost u vremenu

Statistički podaci o otpadu u Republici Hrvatskoj prikupljaju se i obrađuju u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i metodološkim smjernicama Europske unije, što omogućuje njihovu usporedivost i usklađenost u vremenu.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Pokazatelj se ne izračunava.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Vremenska serija statističkih podataka o otpadu u Republici Hrvatskoj nije prekinuta. Podaci se prikupljaju i obrađuju kontinuirano, uz primjenu dosljedne metodologije i klasifikacija koje omogućuju usporedivost po godinama. Sve eventualne metodološke prilagodbe provedene su na način koji ne utječe na integritet serije, čime se postiže stabilnost i pouzdanost pokazatelja u dugoročnom praćenju trendova gospodarenja otpadom.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj se ne izračunava.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj se ne izračunava.

6. Troškovi i opterećenje

6.1. Troškovi

Nije primjenjivo.

6.2. Opterećenje

Prikupljanje i proizvodnja statističkih podataka o otpadu zahtijeva angažman izvještajnih jedinica (pravnih osoba i obrta uključenih u gospodarenje otpadom). Opterećenje izvještajnih jedinica definira se kao razina administrativnoga i operativnog napora potrebnoga za ispunjavanje obveze izvještavanja.

Cilj je pribaviti kvalitetne, točne i pravodobne podatke uz minimalno opterećenje izvještajnih jedinica. Učinkovitosti sustava statistike otpada pridonose stalna optimizacija obrazaca, automatizacija procesa i jasne metodološke upute.